

Erfgoed Gelderland

Jaarverslag 2019

stichting

Stichting Erfgoed Gelderland

Westervoortsedijk 67-D

6827AT Arnhem

Tel. 026-3521690

Inhoudsopgave

1. AANBIEDING	3
2. JAARVERSLAG RAAD VAN BESTUUR.....	4
Opmerkelijke resultaten 2019.....	5
2.1 Realisatie doelen 2019.....	6
Doel 3.3.a. Verankeren van de geschiedenis van Gelderland in de identiteit van de Gelderse regio's.....	6
Doel 3.3.b. Versterken van de maatschappelijke rol van musea	7
Doel 3.3.c. Versterken van de presentatie van collecties die verbonden zijn met onze provincie	8
Doel 3.4.a. Stimuleren van kwalitatief hoogwaardig cultuuronderwijs op basisscholen	8
Doel 3.4.b. Stimuleren van cultuur- en erfgoedparticipatie.....	9
3. JAARVERSLAG RAAD VAN TOEZICHT	11
4. FINANCIËEL RESULTAAT	12
5. VASTSTELLING EN GOEDKEURING	13
6. JAARREKENING	14
Balans per 31 december 2019 (na resultaatbestemming).....	14
Staat van baten en lasten 2019.....	15
Toelichting	16
Toelichting balans.....	17
Toelichting staat van baten en lasten.....	18
Wet Normering Topinkomens (WNT)	21
7. RISICOPARAGRAAF	22
8. OVERIGE GEGEVENS.....	22
Resultaatbestemming.....	22
Controleverklaring accountant	23
9. BIJLAGEN	24
BIJLAGE 1: Verantwoording doelen en uren 2019	24
BIJLAGE 2: Verdeling resultaat 2019.....	25
BIJLAGE 3: Projectenoverzicht 2019.....	26
BIJLAGE 4: Nevenfuncties.....	27
BIJLAGE 5: Verantwoording project leiders Museum	28
BIJLAGE 6: Publieksarcheologie	31
BIJLAGE 7: Netwerkbijeenkomsten 2019	33

1. AANBIEDING

Voor u ligt het Jaarverslag 2019 van de Stichting Erfgoed Gelderland te Arnhem. Naast een jaarverslag van de Raad van Bestuur en Raad van Toezicht, bevat deze ook de jaarrekening welke bestaat uit een balans per 31 december en een staat van baten en lasten over de periode 1 januari tot en met 31 december, beide voorzien van specificaties en toelichtingen.

Statutaire doelstelling

De stichting heeft ten doel:

- a. Het ondersteunen en stimuleren van musea, historische verenigingen, volksculturele instellingen en aanverwante organisaties;
- b. Het adviseren van de onder a. genoemde instellingen en organisaties, alsmede overheidsinstanties, een en ander ten einde gestalte te geven aan de steunfunctie, als bedoeld in het besluit van Provinciale Staten van Gelderland van 7 oktober 1987 (K. nummer 352);
- c. Het bevorderen van de regionale geschiedbeoefening in Gelderland.

De stichting beoogt haar doel onder meer te bereiken door:

- a. De advisering en deskundigheidsbevordering ten behoeve van musea, historische verenigingen, volksculturele instellingen en aanverwante organisaties;
- b. Stimulering van onderlinge contacten tussen musea, historische verenigingen, volksculturele instellingen en aanverwante organisaties;
- c. Ontwikkeling van projecten in het belang van musea, historische verenigingen, volksculturele instellingen en aanverwante organisaties;
- d. Werkzaam te zijn op de taakvelden bedrijfsvoering, documentatie en registratie, behoud en beheer, publiek en presentatie, onderzoek, marketing en public relations;
- e. Bemiddeling bij en bevordering van de uitvoering van restauraties;
- f. Bevordering van kwaliteitszorg, veiligheidszorg, educatie, geschiedbeoefening en immaterieel erfgoed bij de onder a. genoemde instellingen;
- g. Bemiddeling bij de inrichting en het beheer van depots ter bewaring en verzorging van museumvoorwerpen en bouwfragmenten;
- h. Zo nodig verwerving en vervreemding van museumvoorwerpen en bouwfragmenten;
- i. Verhuur en verkoop van materialen ter ondersteuning van musea, historische verenigingen, volksculturele instellingen en aanverwante organisaties;
- j. Het uitgeven van publicaties en periodieken;
- k. Andere wettige activiteiten, die het doel van de stichting kunnen dienen; en voorts al hetgeen hiermee rechtstreeks of zijdeling verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de meest ruime zin van het woord.

Inschrijving

Kamer van Koophandel te Arnhem nummer 09141946

RSIN 813175884

Governance Code Cultuur

Erfgoed Gelderland volgt de Governance Code Cultuur.

Organisatie/Personeel

Erfgoed Gelderland heeft een Raad van Toezicht-model. De RvT bestond tot september 2019 uit drie en na die datum uit vier leden. De Raad van Bestuur werd gevormd door twee personen.

De omvang van de personeelsformatie bedroeg gemiddeld in 2019 17,95 fte (2018: 17,22 fte). Op 31 december 2019 bedroeg de formatie in totaal 17,6 fte, verdeeld over 24 medewerkers. Op 1 januari 2019 waren er 21 personen in dienst. In de loop van het jaar gingen vijf mensen uit dienst en werden er acht nieuw aangenomen.

Erfgoed Gelderland vindt het belangrijk om open te staan voor ideeën van jongeren, daarom wordt een actief stagebeleid gevoerd. In 2019 hebben in totaal vier studenten stage gelopen; zij waren afkomstig van HBO of Universiteit. Twee personen hebben een aantal maanden bij Erfgoed Gelderland gewerkt in het kader van re-integratie. Er waren in 2019 vijf vrijwilligers actief, drie van hen werken wekelijks een aantal uren op kantoor, twee werkten vanuit huis.

2. JAARVERSLAG RAAD VAN BESTUUR

De stichting Erfgoed Gelderland is het kenniscentrum voor erfgoedorganisaties in Gelderland en is het bureau van de coöperatie Erfgoed Gelderland. Erfgoed Gelderland bevordert de zorg voor en toegankelijkheid van het Gelderse materiële en immateriële erfgoed en versterkt de kwaliteit en de professionaliteit van de erfgoedsector. De medewerkers zetten hun kennis en kunde erfgoed breed in door samenhang en samenwerking tussen musea, historische verenigingen, volksculturele instellingen en overige erfgoedorganisaties te genereren en te faciliteren. Er worden *cross-overs* tot stand gebracht, bijvoorbeeld met instellingen op het gebied van toerisme en over de grens in het kader van de Euregio.

Al sinds 1957 zorgt Erfgoed Gelderland voor dynamiek en innovatie in de erfgoedsector, op grond van samenwerking, draagvlak en continuïteit.

Erfgoed Gelderland heeft een bijzondere relatie met een aantal partijen:

- De provincie Gelderland, die Erfgoed Gelderland in de beleidsnota Cultuur en Erfgoed 2017-2020 bestempelt als horend bij de 'Gelderse basis' en waarvan naast de boekjaarsubsidie in 2019 ook een aantal extra opdrachten in het kader van 'Verhaal Van Gelderland' werd verkregen;
- De coöperatie Erfgoed Gelderland, waarin het grootste en belangrijkste deel van de Gelderse erfgoedorganisaties – en daarmee het grootste deel van de primaire doelgroep – is vertegenwoordigd. Eind 2019 waren er 212 leden van de coöperatie;
- Het Gelders Archief, waarbij de stichting een deel van de bedrijfsvoering heeft ondergebracht en waarvan zij haar kantoorruimte huurt;
- Cultuur Oost, waarmee de stichting samenwerkt op het gebied van erfgoededucatie en de VOF CultuurCollege.

- Op landelijke niveau neemt Erfgoed Gelderland, als één van de grootste erfgoedhuizen, haar verantwoordelijkheid en werkt nauw samen in de netwerken van OPEN, LCM, Vakoverleg Educatie en het Erfgoedplatform van Kunsten '92. Het overleg met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, de Museumvereniging en het landelijke Netwerk Digitaal Erfgoed vloeit vaak voort uit deze landelijke netwerken, waarin Erfgoed Gelderland graag het voortouw neemt.

Opmerkelijke resultaten 2019

Afgelopen jaar is veel werk verzet door de medewerkers en dat heeft tot goede resultaten geleid.

- Twee grote bijeenkomsten, het storytelling symposium in juni en de Gelderse Landdag in november, waren goed bezocht (respectievelijk 190 en 130 aanwezigen) en werden positief beoordeeld. Op beide dagen heeft Erfgoed Gelderland geprobeerd de erfgoedachterban te verbinden met innovatie en kunst.
- Er is in 2019 veel energie gestoken in het uitvoeren van de deelprojecten die horen bij 'Het Verhaal van Gelderland'. Naast de boekpublicatie onder redactie van Dolly Verhoeven, gaat het om deelthema's zoals de erfgoedvrijwilliger, de historische verenigingen en het trekken van nieuw publiek met Schatkamers, break-in boxen en escaperoutes. Deze projecten lopen door in 2020.
- Landelijk haalde Erfgoed Gelderland de publiciteit met het Citizen Science-project 'Erfgoed Gezocht'. Publieksarcheologie leeft enorm en dat was te zien aan het grote aantal vrijwilligers (2063) dat deel wilde nemen aan dit grootschalige inventarisatieonderzoek naar grafheuvels op de Veluwe.
- De website van Collectie Gelderland is dankzij extra financiële steun van de provincie geheel herzien en gemoderniseerd. De digitalisering van erfgoedcollecties heeft hierdoor een enorm positieve impuls gekregen.
- Samen met Gelders Genootschap en elf Achterhoekse gemeenten werd gewerkt aan het project 'Een Nieuwe Tijd! Wederopbouw in de Achterhoek'. Erfgoed Gelderland zorgde voor het vastleggen van verhalen van Achterhoekers over de eerste jaren na de oorlog.
- Jonge erfgoedprofessionals uit de hele wereld kwamen half juni bij elkaar voor de Capacity Building Days in Athene. Erfgoed Gelderland, Erfgoed Brabant, Historisch Centrum Overijssel en Europa Nostra organiseerden deze jongerentop met als doel om jonge professionals een voortrekkersrol te geven in de ontwikkeling van cultureel erfgoed. Zestig deelnemers uit twintig landen namen deel aan excursies, casussen en paneldiscussies. Er werd nagedacht over een nieuwe standaard voor erfgoedsamenwerking om zo *The Future is Heritage*-beweging voort te zetten.

2.1 Realisatie doelen 2019

De door de stichting benoemde doelen voor deze beleidsperiode zijn:

1. Stimuleren van innovatie en kennis binnen het erfgoedveld
2. Bevorderen van de samenwerking van het erfgoedveld onderling en met andere sectoren
3. Efficiënt proces- en projectmanagement dat aansluit bij de uitvoering van het ondernemerschap
4. Door uitvoeren van opdrachten derden wordt 25% van de omzet gerealiseerd

Bovenstaande doelen sluiten naadloos aan op de door de provincie Gelderland geformuleerde doelen.

In het beleidsprogramma Cultuur en Erfgoed 2017-2020 wordt de inzet van Erfgoed Gelderland genoemd als onderdeel van de Gelderse basis. De inspanningen van de organisatie worden geschaard onder het thema's 'Het Verhaal van Gelderland' en 'Beleef het zelf'.

Voor de realisatie van het thema 'Het Verhaal van Gelderland' omschrijft de provincie drie doelen¹.

In dit jaarverslag worden de doelen verantwoord die aansluiten op het provinciale beleid. De gehanteerde doelstellingen zijn:

- 3.3.a.** Verankeren van de geschiedenis van Gelderland in de identiteit van de Gelderse regio's
- 3.3.b.** Versterken van de maatschappelijke rol van musea
- 3.3.c.** Versterken van de presentatie van collecties beeldende kunst die verbonden zijn met onze provincie, de 'Gelderse school'

Voor de realisatie van het thema 'Beleef het zelf' omschrijft de provincie twee doelen:

- 3.4.a.** Stimuleren van kwalitatief hoogwaardig cultuuronderwijs op basisscholen. Cultuureducatie heeft een vaste plek in het lesaanbod binnen het basisonderwijs
- 3.4.b.** Stimuleren van cultuur- en erfgoedparticipatie

Hieronder wordt per beleidsdoel verantwoord welke activiteiten er zijn uitgevoerd. In bijlage 1 is terug te vinden hoeveel uren per beleidsdoel zijn besteed.

Doel 3.3.a. Verankeren van de geschiedenis van Gelderland in de identiteit van de Gelderse regio's

- **MijnGelderland.** 2019 was een zeer goed jaar voor mijnGelderland.nl. Bijna 300.000 gebruikers wisten de weg naar de verhalenwebsite te vinden. Een groei van 21,8% ten opzichte van 2018. Niet alleen het aantal gebruikers groeide, ook het aantal verhalen steeg met 239 naar 3.708, mede dankzij de werkzaamheden van de vrijwilligers. Achter de schermen werd hard gewerkt aan de kwaliteit van de content met zoekmachineoptimalisatie (SEO) en registratie van beeldrechten.
- Sinds 2018 voorziet de Provincie Erfgoed Gelderland van middelen voor de bekostiging van een **leerstoel Gelderse Geschiedenis** aan de Radboud Universiteit,. De leerstoel wordt bekleed door prof. dr. Dolly Verhoeven. Eén maal per jaar wordt de leerstoel geëvalueerd door een Commissie van Toezicht, waarvan de directeur van Erfgoed Gelderland deel uitmaakt. Het boek over de geschiedenis van Gelderland binnen het overkoepelende project

---

¹ De nummering van deze doelen komt overeen met de nummering in het Beleidsprogramma 'Beleef het mee!'.

Verhaal van Gelderland (voorbereiding en uitvoering in de jaren 2019-2023) vormt een belangrijk aspect van de werkzaamheden van professor Verhoeven.

- **Verhaal van Gelderland.** In 2019 is dit project waarvan het plan in voorjaar 2018 aan de gedeputeerde werd aangeboden, echt goed op stoom gekomen.
  - In januari 2019 zetten 102 erfgoedorganisaties hun handtekening onder het convenant waarbij zij aangaven zich actief te willen inzetten voor het tot stand komen van de publicatie Verhaal van Gelderland. Dolly Verhoeven heeft een team van auteurs en redacteurs samengesteld die in juni 2019 op het provinciehuis de aftrap hadden en in goed onderling overleg en afstemming in de loop van het jaar de eerste concepten voor de publicatie maakten. Tijdens tien previewbijeenkomsten in het najaar werd met lokale erfgoedorganisaties, hun leden, medewerkers en vrijwilligers gesproken over inhoudelijke aspecten van het boek. Bij elke bijeenkomst gaf een auteur een korte lezing over één van zijn thema's. In totaal waren er 331 aanwezigen bij deze preview bijeenkomsten.
  - Grote resultaten waren zichtbaar bij de andere zes deelprojecten van 'Verhaal van Gelderland'. Op erfgoedvrijwilliger.nl werd een aantal filmpjes geplaatst waarin mensen zelf vertellen welk vrijwilligerswerk zij doen en wat dit hen brengt. Er is een Handboek voor Historische Verenigingen gemaakt en van vijf verenigingen zijn de tijdschriften gedigitaliseerd. Voor gezinnen, kinderen en jongeren is een break-in box ontwikkeld en zijn er escaperoutes gemaakt in diverse musea die in de vakanties al volop jonge bezoekers hebben getrokken. Het stripboek 'Het verloren Hertogdom' is een groot succes en al door velen gelezen. Tijdens de Gelderse Landdag stapten maar liefst 23 deelnemers in de Babelbox van Erfgoedvrijwilliger en vertelden waarom zij vrijwilligerswerk in de Erfgoedsector zo waardevol en bijzonder vinden.

Doel 3.3.b. Versterken van de maatschappelijke rol van musea

- **Netwerk leden versterken** Erfgoed Gelderland wil samenwerking binnen het erfgoedveld en samenwerking van erfgoedorganisaties met overheden en bedrijfsleven stimuleren. Bij vrijwel alle activiteiten en projecten die vanuit Erfgoed Gelderland worden geïnitieerd, is het organiseren van netwerkbijeenkomsten met lezingen, workshops en inspiratie een belangrijk onderdeel. In 2019 zijn op die manier 64 bijeenkomsten georganiseerd waaraan in totaal 2252 personen hebben deelgenomen;
- **Ieders Museum.** Met het project Ieders Museum wil Erfgoed Gelderland samen met de musea inzetten op het kwantitatief en kwalitatief uitbouwen van het bezoek van drie nieuwe publieksgroepen: *zorgvragers*, *nieuwkomers* en *onbekende burens*. Voor het project zijn afgelopen jaar tien korte filmpjes gemaakt waarin de deelnemers vertellen hoe zij het ervaren hebben en wat dankzij Ieders Museum hebben bereikt. Het aantal bestede uren komt overeen met de begroting. (Zie voor een toelichting bijlage 5).
- **Sporen van Slavernijverleden.** Dit project wil het verleden van Gelderland rondom slavernij zichtbaar maken. Dit gebeurt allereerst door onderzoek te doen in de Gelderse collecties en archieven en interviews te houden met in Gelderland woonachtige nazaten van zowel tot slaaf gemaakten als plantage-eigenaren. Tijdens bijeenkomsten en workshops werd gewerkt aan bewustwording en het kijken met andere ogen naar en presenteren van de eigen collecties.

Doel 3.3.c. Versterken van de presentatie van collecties die verbonden zijn met onze provincie

- **Scholing.** Voor scholing is in 2019 samengewerkt met CultuurCollege, de VOF die samen met Cultuur Oost is opgericht. De eigen medewerkers ontwikkelen scholing of voeren een pilot uit. Voor terugkerende scholing en training worden docenten extern aangetrokken. Er werden in totaal 22 trainingen vanuit Erfgoed Gelderland geïnitieerd voor in totaal 307 deelnemers. De thema's van de cursussen en workshops, met het aantal keren dat zij werden gegeven:

	Omschrijving	aantal trainingen	aantal deelnemers
1	Adlib Museum Software	3	19
2	Vrijwilligersmanagement	2	23
3	Collectiewacht Beheer en Behoud	2	21
4	Een tentoonstelling maken: hoe doe je dat?	2	21
5	Erfgoed: een klas vol spullen	5	69
6	Visual Thinking Strategy	2	29
7	Rondleiden	3	38
8	Gastvrijheid	3	87
	TOTAAL	22	307

- **Collectie Gelderland.** Voor de vernieuwing van de collectiewebsite werd aangesloten bij de landelijke visie op digitale collecties, namelijk het verbeteren van houdbaarheid, zichtbaarheid en bruikbaarheid van de collecties. Kleinere collectiebeherende organisaties werden gestimuleerd over te stappen naar een ander collectiebeheersysteem, Memorix Maior, dat gebruiksvriendelijker is dan het professionele museumprogramma Adlib. Op 29 september werd de nieuwe website feestelijk gelanceerd. Tot eind september was een groei zichtbaar, het totaal aantal sessies was bijna 28% hoger dan in 2018. Door opstartproblemen van de nieuwe website daalde het aantal gebruikers sterk na de lancering van de nieuwe website. De verwachting is dat dit in de loop van 2020 onder controle is. Het totaal aantal gebruikers kwam in 2019 uit op 215.639.
- **Collectiewacht:** in samenwerking met acht externe materiaalspecialisten werden 9 Gelderse en 2 Overijsselse collecties onder de loep genomen.

Doel 3.4.a. Stimuleren van kwalitatief hoogwaardig cultuuronderwijs op basisscholen

- **Erfgoededucatie.** Het erfgoededucatieplatform Reizen in de Tijd groeit gestaag. In 2019 was er interesse vanuit Limburg, Zeeland en Drenthe om het platform te gebruiken voor de eigen regionale erfgoedlessen. Ook binnen de Gelderse grenzen is het platform gegroeid. Er werden in 2019 298 bezoeken aangeboden van 125 aanbieders.
- De samenwerking met de **HAN Hogeschool**, afdeling Communicatie en Multimedia Design, betekent dat er tweemaal per jaar een groep tweedejaars studenten aan de slag gaat met opdrachten vanuit het Gelderse erfgoedveld. Zij maken een app, een publiekstoepassing of een route. In 2019 gaven 15 organisaties zo'n opdracht. Bij de indrukwekkende presentaties zijn de opdrachtgevers aanwezig. Dit zorgt voor inspirerende ontmoetingen tussen erfgoed en studenten.

Doel 3.4.b. Stimuleren van cultuur- en erfgoedparticipatie

- **Advisering.** Erfgoed Gelderland reageert op uiteenlopende vragen uit het werkveld. Uit onderzoek bleek dat bijna alle 212 aangesloten organisaties in 2019 minimaal éénmaal contact hadden met Erfgoed Gelderland. Een adviesvraag komt binnen per mail, of wordt gesteld tijdens een netwerkbijeenkomst of project. Individuele adviesvragen zijn vaak een opstap naar het deelnemen aan een training of project.
- **Publieksbereik Archeologie.** De publieksarcheoloog had contact met zeer uitlopende instellingen en personen.

Met de provincie en gemeenten was contact over Citizen Science (innovatie), toerisme (koersnotitie Beleef het in Gelderland, Romeinen en de Archeologische Hoofdstructuur. Musea vroegen advies rondom: tentoonstellingen, educatie en vrijwilligers. Er was contact met universiteiten en hogescholen: Universiteit Leiden, Universiteit Utrecht, Universiteit Wageningen, Hogeschool Saxion. Ook was er samenwerking met HAN-studenten, amateurs en vrijwilligers (niet verbonden aan erfgoedinstellingen of verenigingen). In 2019 zijn er weer twee Archeohotspots geopend en aan de Nationale Archeologiedagen in Gelderland deden 30 verschillende locaties mee, die verspreid over de provincie in totaal 55 verschillende activiteiten organiseerden. Er kwamen ca. 7500 bezoekers op af. (zie bijlage 6 voor een uitgebreider verslag).
- **Romeinse Limes Nederland (RLN).** In het kader van de voorbereiding van de UNESCO-nominatie van de Romeinse Limes tot werelderfgoed in Nederland, Noordrijn-Westfalen en Rijnland-Palts, is bij Erfgoed Gelderland een landelijk coördinator gestationeerd. De directeur van Erfgoed Gelderland fungeert bovendien als voorzitter van de samenwerkende erfgoedhuizen (naast Erfgoed Gelderland zijn dit Landschap Erfgoed Utrecht en Erfgoedhuis Zuid-Holland) in RLN, dat zich richt op publieksbereik met betrekking tot de Romeinse Limes.
- **RheijnLand.Xperiences.** Erfgoed Gelderland is leadpartner van dit Euregioproject. De deelnemers aan dit samenwerkingsproject zijn: vier Gelderse musea en vier musea uit de Niederrhein-streek, de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en de Hochschule Rhein-Waal, regionaal bureau voor toerisme TVAN en Niederrhein Tourismus. Op basis van storytelling en met inzet van de collecties van de musea ontwikkelen de hogescholen een app met games waarmee het verhaal van de grensregio wordt verteld op een manier die de musea met elkaar verbindt. Het project heeft een looptijd tot april 2020.
- **WO2GLD** is een samenwerkingsproject vanuit de Radboud Universiteit, Erfgoed Gelderland en RBT-KAN waarbij wordt samengewerkt met circa 100 verschillende organisaties die zich bezighouden met de Tweede Wereldoorlog. Doelstellingen zijn samenwerking, samenhang en inhoudelijke kwaliteit. De coördinator van WO2GLD is ondergebracht bij Erfgoed Gelderland. Hierdoor kan gebruik worden gemaakt van het netwerk van Erfgoed Gelderland ten behoeve van dit project. In 2019 werd vooral aandacht geschonken aan de viering van 75 jaar bevrijding, met de start daarvan tijdens de herdenking van Market Garden in september 2019. Overal in de provincie worden activiteiten georganiseerd, waarbij Erfgoed Gelderland probeert te verbinden en de resultaten wil borgen. De Kwaliteitsimpuls educatie Gelderland Herdenkt is door de provincie bij Erfgoed Gelderland neergelegd. Met dit programma worden met name jongeren gestimuleerd om hun betrokkenheid bij vrijheid en herdenken te vergroten.
- **Erfgoedvrijwilliger.** Veel Gelderse erfgoedinstellingen hebben moeite met het werven van nieuwe vrijwilligers. In 2019 is er met het project Erfgoedvrijwilliger (onderdeel van Verhaal van Gelderland) ingespeeld op deze behoefte. Vrijwilligers van verschillende organisaties

maar met dezelfde functies hebben elkaar ontmoet en kennis uitgewisseld tijdens speciale netwerkbijeenkomsten. Vrijwilligers in het erfgoedveld zijn in het zonnetje gezet met inspirerende video's waarin zij vertellen over hun werk en passie. In 2020 gaat Erfgoed Gelderland verder met het stimuleren van erfgoedparticipatie door haar leden te ondersteunen in werving en scholing.

2.2 Extra formatie en inkomsten dankzij opdrachten derden

In 2012 kreeg Erfgoed Gelderland van de provincie de opdracht om structureel een deel van de inkomsten te halen uit opdrachten derden (gemeenten, cultuurfondsen en de Euregio). Alle projecten die op deze manier zijn uitgevoerd, sluiten qua doelstellingen naadloos aan op de doelstellingen, missie en visie van Erfgoed Gelderland.

Dankzij de extra opdrachten zijn er tijdelijke projectmedewerkers aangenomen en hebben freelancers uit de erfgoedsector opdrachten gekregen. Proces- en projectleiding is bij alle projecten in handen van Erfgoed Gelderland.

In totaal is 22 % van de omzet gerealiseerd uit opdrachten derden (zie bijlage 2).

In augustus ontving Erfgoed Gelderland een legaat van de erven mw. H.M.A. Dirkwager ter hoogte van € 1.000,-.

Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur bestond in 2018 uit twee personen:

- Dr. M.F.M. Wingens, algemeen directeur;
- Mw. E. Tonckens MBA, directeur bedrijfsvoering.

De Raad van Bestuur vergaderde twee maal per maand. Hier werd gesproken over de interne organisatieontwikkeling, het personeel, de financiën, de lopende projecten, het Gelderse en landelijke netwerk van partners en relaties en de relatie met de provincie.

3. JAARVERSLAG RAAD VAN TOEZICHT

De Raad van Toezicht is per 01-01-2016 een personele unie van de RvT van de coöperatie Erfgoed Gelderland en van de RvT van de stichting Erfgoed Gelderland. De verslaglegging van beide vergaderingen is gescheiden.

De Raad van Toezicht bestond in 2019 uit de volgende personen:

- Dhr. G.J. van Grootheest (voorzitter);
- Mw. mr. S.A.B.D. Gosselt;
- Dhr. D. Chargois ;
- Dhr. M.J. van der Wolf (sinds 13-9-2019).

Onderwerpen waarover in 2019 door de Raad van Toezicht besluiten zijn genomen:

- Goedkeuring begroting en jaarverslag;
- Goedkeuring werkplan en meerjarenplan;
- Beleid coöperatie; onderzoek waardecreatie leden, criteria lidmaatschap;
- Ontwikkeling organisatie; personele wisselingen;
- VOF CultuurCollege;
- Governance Code Cultuur;
- Reglement directie;
- Risicobepaling grote projecten;
- Bespreking externe accountant;
- Beoordelingsgesprekken met beide leden van de Raad van Bestuur;
- Evalueren van het eigen functioneren.

In het najaar is er wederom een informatieve bijeenkomst gehouden van de Raad van Toezicht met een aantal medewerkers van de stichting, afgesloten met een gezamenlijke lunch. Dit werd door zowel de leden van de RvT als door de medewerkers zeer op prijs gesteld.

Het streven is om in 2020 de RvT uit te breiden naar vijf personen. In 2019 is gestart met de invulling hiervan.

4. FINANCIËEL RESULTAAT

Erfgoed Gelderland ontvangt subsidie over 2019 van de Provincie Gelderland op grond van het Programma Cultuur en Erfgoed 2017 (PS2016-404-II). De regels van deze subsidie zijn vastgelegd in de Algemene Subsidieverordening Gelderland 2016 en hoofdstuk 1 van de Regels Ruimte voor Gelderland 2016.

Het resultaat 2019 na belasting bedraagt € 31.418.

Het eigen vermogen ultimo 2019 bedraagt € 291.042

5. VASTSTELLING EN GOEDKEURING

De Jaarrekening 2019 is gecontroleerd door A12 Registeraccountants B.V. te Veenendaal. De door dit kantoor afgegeven accountantsverklaring is bij deze jaarrekening gevoegd.

De Raad van Toezicht van de stichting Erfgoed Gelderland verklaart hierbij dat zij de Jaarrekening 2019 heeft goedgekeurd.

Arnhem, 20 maart 2020

Dhr. G.J. van Grootheest
voorzitter

Dhr. D. Chargois

Dhr. M.J. van der Wolf

Mw. M.U. Stallenberg...

Mw. M.G.G. Bakker-Otten

De Raad van Bestuur van de stichting Erfgoed Gelderland verklaart hierbij dat de Jaarrekening 2019 is vastgesteld.

Arnhem, 9 maart 2020

Dr. M.F.M. Wogens
Algemeen directeur

Mw. E. Tonckens MBA
Directeur bedrijfsvoering

6. JAARREKENING

Balans per 31 december 2019 (na resultaatbestemming)

ACTIVA	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
<u>Vaste activa</u>		
Financiële vaste activa		
Deelneming Cultuur College V.O.F. (1)	8.655	9.684
<u>Vlottende activa</u>		
Debiteuren*	83.002	28.167
Vordering op Coöperatie Erfgoed Gelderland (2)	77.295	53.583
Overige vorderingen en transitoria (3)	7.775	3.140
Omzetbelasting	0	0
Liquide middelen*	531.358	366.883
	<hr/>	<hr/>
	699.430	451.774
	<hr/>	<hr/>
Totaal activa	708.085	461.458
PASSIVA		
<u>Eigen vermogen</u>		
Algemene reserve (4)	206.100	185.637
Egalisatiereserve Provincie Gelderland (5)	84.942	73.986
	<hr/>	<hr/>
	291.042	259.623
<u>Kortlopende schulden</u>		
Crediteuren*	23.131	56.054
Schulden terzake van pensioenen	167	13.426
Nog te betalen aan personeel	2.056	11.571
Onderhanden projecten (6)	233.076	463
Belastingen en sociale premies (7)	49.668	42.411
Overige schulden en transitoria (8)	108.946	77.910
	<hr/>	<hr/>
	417.043	201.835
	<hr/>	<hr/>
Totaal passiva	708.085	461.458
Solvabiliteit (eigen vermogen / balanstotaal)	41%	56%
Current ratio (vlottende activa / kortlopende schulden)	168%	224%

* zie toelichting , basis voor financiële verslaglegging, hierna.

Staat van baten en lasten 2019

	Jaarrekening 2019	Begroting 2019	Jaarrekening 2018
	€	€	€
Baten (9)			
Bijdragen subsidie	913.538	894.063	885.211
Opdrachten Provincie	560.851	255.695	254.401
Euregio Project	97.214	pm	137.863
Dienstverlening Coöperatie	120.804	95.000	157.084
Overige opbrengsten			
Totaal baten	1.692.407	1.244.758	1.434.559
Lasten			
Personeelskosten (10)	-1.255.300	-1.135.000	-1.235.498
Huisvestingskosten (11)	-86.070	-85.000	-70.145
ICT-kosten (12)	-27.408	-19.500	-22.235
Organisatiekosten (13)	-35.917	-31.250	-20.063
Dekkingsbijdrage projecten (14)	382.743	267.000	307.543
Financiële baten & lasten	68		106
Totaal lasten	-1.021.884	-1.003.750	-1.040.292
Projecten Provincie Gelderland			
Kosten projecten	-659.567	-279.695	-385.411
Totaal provincie	-659.567	-279.695	-385.411
Bedrijfsresultaat	10.956	-38.687	8.856
Projecten derden (15)			
Opbrengsten projecten	309.790		415.626
Kosten projecten	-289.299		-390.121
Totaal projecten	20.491	0	25.505
Bijzondere baten en lasten (16)			
Resultaat	31.418	-38.687	15.861
Opbrengsten buiten exploitatiesubsidie	54%	28%	52%

De begroting is conform goedkeuring van de Raad van Toezicht.

Toelichting

Basis voor financiële verslaglegging

De jaarrekening van Stichting Erfgoed Gelderland is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor de Jaarrekening C1 voor kleine organisaties (RJK C1) 'Kleine organisaties zonder winststreven'. De jaarrekening is bedoeld ter verantwoording aan de Raad van Toezicht en de Provincie Gelderland en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Grondslagen voor de waardering van de activa en passiva

- Voor zover niet anders is vermeld zijn de activa en de passiva opgenomen in euro's tegen nominale waarde.
- De deelneming wordt gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode.
- De debiteuren zijn gewaardeerd op nominale waarde rekening houdend met de te verwachte mate van oninbaarheid.
- Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden en worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De liquide middelen staan ter vrije beschikking.
- Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

- Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde en de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De baten worden verantwoord in het jaar waarin ze zijn gerealiseerd. De lasten worden verantwoord zodra deze voorzienbaar zijn.
- Onderhanden projecten; De gerealiseerde kosten en ontvangen voorschotten op alle onderhanden projecten worden getotaliseerd en het saldo wordt hetzij als actief-, hetzij als passiefpost gepresenteerd. Tijdens de looptijd vindt geen resultaatneming plaats, tenzij sprake is van voorzienbare verliezen. Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen projectopbrengsten en projectkosten. Projectopbrengsten zijn de contractueel overeengekomen opbrengsten en vergoedingen indien en voor zover het waarschijnlijk is dat deze worden gerealiseerd en ze betrouwbaar kunnen worden bepaald. Projectkosten zijn de direct op het project betrekking hebbende kosten, die in het algemeen aan projectactiviteiten worden toegerekend en toegewezen kunnen worden aan het project, en andere kosten die contractueel aan de opdrachtgever kunnen worden toegerekend.
Indien het waarschijnlijk is dat de totale projectkosten de totale projectopbrengsten overschrijden, dan worden de verwachte verliezen onmiddellijk in de staat van baten en lasten verwerkt. De voorziening voor het verlies maakt onderdeel uit van de post onderhanden projecten.
- De operationele lasten worden bepaald op historische basis, met inachtneming van de bovengenoemde grondslagen van waardering, en worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.
- Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers. De

pensioenregelingen zijn verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

- Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva.

Toelichting balans

1. Deelneming Cultuur College V.O.F.

Samen met de Stichting Cultuur Oost (CO) is op 2-2-2015 deze vennootschap opgericht met als doel: coördinatie en uitvoering van de opleidingen en trainingen op het gebied van kunst, cultuur, erfgoed en educatie. Het resultaat wordt, na renteverrekening over beide kapitalen, als volgt verdeeld: 70% voor CO en 30% voor Stichting Erfgoed Gelderland. Het betreft de stand ultimo boekjaar van de netto-vermogenswaarde. Op 11-9-2019 is besloten om te liquideren met ingang van 1 januari 2020.

	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari	9.684	15.184
Inbreng werkkapitaal	-	13.000
Resultaat lopend jaar	<u>-1.029</u>	<u>-18.500</u>
Stand per 31 december	<u>8.655</u>	<u>9.684</u>

2. Vordering op Coöperatie Erfgoed Gelderland

In onderlinge rekening-courant worden bedragen bij- en afgeschreven. Het saldo wordt z.s.m. aangezuiverd.

3. Overige vorderingen

Betreft de transitorische posten boekjaar.	31-12-2019	31-12-2018
Te vorderen LCM	-	3.127
CultuurCollege vooruit gefactureerd	7.775	-
Rente te ontvangen	<u>-</u>	<u>13</u>
	<u>7.775</u>	<u>3.140</u>

4. Algemene reserve

	2019	2018
	€	€
Stand per 1 januari	185.638	178.633
Resultaat lopend jaar	<u>20.462</u>	<u>7.005</u>
Stand per 31 december	<u>206.100</u>	<u>185.637</u>

De Algemene reserve bestaat uit gelden opgebouwd uit resultaten op projecten derden, niet gefinancierd door de Provincie Gelderland.

5. Egalisatiereserve Provincie Gelderland

Stand per 1 januari	73.986	65.130
Resultaat lopend jaar	<u>10.956</u>	<u>8.856</u>
Stand per 31 december	<u>84.942</u>	<u>73.986</u>

De Egalisatiereserve bestaat uit gelden opgebouwd uit resultaten op projecten van Provincie Gelderland.

6. Onderhanden projecten

Betreft de transitorische posten boekjaar. Voor de specificatie wordt verwezen naar de bijlage 'Projectenoverzicht'.

	31-12-2019	31-12-2018
	€	€

7. Belastingen en sociale premies

Betreft de transitorische posten boekjaar.

Loonheffing	40.127	40.149
Omzetbelasting	<u>9.541</u>	<u>2.262</u>
	<u>49.668</u>	<u>42.411</u>

8. Overige schulden

Betreft de transitorische posten boekjaar.

Organisatiekosten	5.450	1.365
Reservering vakantiegeld/verlofuren	<u>103.496</u>	<u>76.545</u>
	<u>108.946</u>	<u>77.910</u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Geen bijzonderheden.

Toelichting staat van baten en lasten

De jaarrekening 2019 sluit met een positief resultaat van € 31.418. In de jaarrekening wordt naast de opbrengsten en organisatiekosten een duidelijk onderscheid gemaakt tussen projecten voor de Provincie Gelderland en voor derden. Van de projecten worden zowel de inkomsten als uitgaven in één rubriek bijgehouden om greep te houden op de externe kosten en de projectresultaten (naast de ureninzet van de medewerkers). De opbrengsten, organisatiekosten en resultaten van projecten voor de Provincie Gelderland geven het bedrijfsresultaat, welke binnen de subsidie van de Provincie Gelderland worden uitgevoerd. De projecten derden dienen kostendekkend te worden uitgevoerd.

9. Baten

Subsidie: deze is opgenomen conform de subsidieverlening van de Provincie Gelderland (nr. 2018-011668 d.d. 21-12-2018 ad € 1.174.480). Aangevuld met baten van de Provinciale projecten Versterking Herinnering WO2 Gelderland (nr. 2016-014523), Kwaliteitsimpuls Educatie Gelderland Herdenkt (nr. 2019-001445) en Schatkamers van Gelderland (nr.2019-013542). Het Euregio-project

bestaat uit het internationale project RheiJnLand.Xperiences. De dienstverlening Coöperatie betreft de doorbelaste urenbesteding aan projecten van de Coöperatie Erfgoed Gelderland U.A.

	2019	2018
	€	€
<u>10. Personeelskosten</u>		
Salarissen	867.892	885.232
Sociale lasten	148.217	145.921
Pensioenpremies	131.453	121.729
Inhuur personeel	13.363	16.642
Opleidingen	9.295	16.675
Reservering verlofuren	29.500	12.300
Nabetaling salaris	-	-28.000
Overige personeelskosten	<u>55.580</u>	<u>64.999</u>
	<u>1.255.300</u>	<u>1.235.498</u>
Aantal fte's gemiddeld	17,95	17,22
De overige personeelskosten bestaan uit reiskosten, naheffing ABP ex-werknemers en arbo- en overige kosten. De totale personeelskosten, zijn hoger dan begroot als gevolg van uitbreiding (tijdelijke) medewerkers.		

11. Huisvestingskosten

Vanaf 1 augustus 2013 huurt Erfgoed Gelderland volledig geoutilleerde werkplekken bij het Gelders Archief te Arnhem.

12. ICT-kosten

Naast tele- en datacommunicatiekosten bevat deze post ook licenties en kleine aanschaffingen. Vanwege de transitie naar de cloud in 2019 zijn deze kosten hoger dan begroot.

13. Organisatiekosten

De overige algemene kosten bestaan uit: Raad van Toezicht, accountant, adviseurs, verzekeringen, verzendkosten, erfgoedmonitor, netwerkbijeenkomsten, communicatie en PR.

Het totaal van de huisvesting-, ICT- en organisatiekosten is € 13.645 hoger dan begroot.

14. Dekkingsbijdrage projecten

Betreft de doorbelasting van de uren aan de (inverdien)projecten met derdengelden zoals: Cultuur- en Erfgoedpacten, Fonds Cultuurparticipatie, gemeente Ede, St. WO2GLD. Volgens de Regels Ruimte voor Gelderland 2016 worden hiervoor de individuele kostprijs uurtarieven met een opslag van 20% voor dekking indirecte kosten gehanteerd. De doorbelasting kan als volgt worden gespecificeerd:

	2019	2018
	€	€
Bijdrage erfgoededucatie Cultuur Oost	30.000	30.000
Ieders Museum	18.990	17.404
Publieksarcheologie/Cultuuragenda	68.583	72.036
Leerstoel Gelderse Geschiedenis	-	2.385
St. Versterking Herinnering WO2 Gelderland	88.322	71.415
Kwaliteitsimpuls Educatie Gelderland Herdenkt	38.689	-
CMK deskundigheidsbevordering	-	12.140
Romeinse Limes	48.405	31.033
NDE, digitalisering collecties	18.957	-
Erfgoededucatie, Reizen in de Tijd	8.117	-
Adviestrajecten: Dalfsen, Ede	1.226	17.713
Verhaal van Gelderland	-	10.571
Archeologie Citizen Science	31.027	
Collectie Gelderland, Wikipedia	3.148	17.901
Schatkamers van Gelderland	1.648	-
Verhaal van Putten	24.911	24.945
LCM	720	
Overige projecten derden	-	-
	<u>382.743</u>	<u>307.543</u>

15. Projecten derden

Het resultaat betreft de in 2019 afgeronde projecten: trainingen, webwinkel, Gemeenten, symposium en incidentele kleine opdrachten. Voor de specificatie wordt verwezen naar bijlage 3.

16. Bijzondere baten en lasten

Het aandeel in het jaarresultaat 2019 van de deelneming CultuurCollege V.O.F. bedraagt € 1.029 negatief. Tevens is er een legaat ontvangen van de erven mevrouw H.M.A. Dirkzwager van € 1.000.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT is sinds 2013 van kracht en heeft als doel om bovenmatige beloningen en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector tegen te gaan. Topfunctionarissen zijn bestuurders en leden van de raad van toezicht of commissarissen.

Naam	M.F.M. Wingens	E. Tonckens
Functiegegevens	Algemeen Directeur	Directeur Bedrijfsvoering
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	nee	nee
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 90.786	€ 74.199
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 15.121	€ 11.762
Totaal bezoldiging	€ 105.907	€ 85.961
Toepasselijk WNT-maximum	€ 194.000	€ 194.000
Motivering indien overschrijding	n.v.t.	n.v.t.
Beloning 2018	€ 102.338	€ 80.930

Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder:

G.J. van Grootheest	Voorzitter Raad van Toezicht
S.A.B.D. Gosselt	Lid Raad van Toezicht
D. Chargois	Lid Raad van Toezicht
M.J. van der Wolf	Lid Raad van Toezicht

7. RISICOPARAGRAAF

In deze risicoparagraaf worden verschillende financiële ontwikkelingen en risico's nader toegelicht.

1. Provincie

De kosten voor de bedrijfsactiviteiten zijn, na de herstructurering vanaf 2011, binnen de subsidie van de Provincie Gelderland gebleven. De basisstructuur van de organisatie voor de opgedragen taken is in stand gehouden. De combinatie van gesubsidieerde basistaak met cultureel ondernemerschap is gecompliceerd. Teneinde de continuïteit van de Stichting te waarborgen is een weerstandsvermogen dat door de provincie is gemaximeerd op 10% van de boekjaarsubsidie, in de ogen van de Raad van Bestuur onvoldoende. Uit opbrengsten derden is een extra algemene reserve opgebouwd, om dit risico beter te kunnen ondervangen.

2. Exploitatie

De organisatie werkt met een klein team van erfgoed specialisten die een zorgvuldige band opbouwen met de directe klanten: de erfgoedorganisaties die lid zijn van de coöperatie. Voor het uitvoeren van extra ondernemende opdrachten wordt geregeld een beroep gedaan op freelancers. Door langdurige ziekte, vertrek van medewerkers of het weglekken van kennis naar freelancers kan de advieskwaliteit en toegevoegde waarde voor de klanten minder duidelijk worden en het imago verslechteren. Innovatie en organisatieontwikkeling verdienen speciale aandacht t.b.v. de continuïteit van de organisatie.

3. Wet- en regelgeving

Als gevolg van onduidelijkheid over of onbekendheid met (wijzigingen in fiscale en Europese) regelgeving in de culturele sector, bestaat de kans dat achteraf naheffingen en boetes opgelegd worden. Dit kan vergaande gevolgen hebben voor de exploitatie en kan leiden tot drastische beheersmaatregelen.

4. Euregio-project

Erfgoed Gelderland is leadpartner in het Interreg V A-programma Deutschland-Nederland, RheiJnLand.Xperiences (looptijd 2017-2020). Daartoe is een samenwerkingsovereenkomst met twaalf projectpartners aangegaan. Volgens de bepalingen kan de uitbetaalde subsidie, binnen vijf jaar na de eindbetaling aan de subsidieontvanger, met terugwerkende kracht geheel of gedeeltelijk worden ingetrokken, herroepen of anderszins ongeldig worden.

8. OVERIGE GEGEVENS

Resultaatbestemming

Overeenkomstig het bestuursbesluit is het positieve jaarresultaat ad. € 31.418 toegevoegd aan de reserves. Het positieve bedrijfsresultaat van € 10.956 wordt toegevoegd aan de egaliseringsreserve Provincie Gelderland. Het saldo van het resultaat op projecten derden ad. € 20.491 positief en het negatieve bijzonder resultaat ad. € 29, t.w. € 20.462 wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

BIJLAGE 4: Nevenfuncties**Raad van Toezicht:**Drs. G.J. van Grootheest:

Burgemeester van Culemborg
Lid Raad van Toezicht Vlinderstichting
Voorzitter Raad van Toezicht Erfgoed Gelderland
Voorzitter Stadswerk Nederland
Bestuurslid beheersstichting begraafplaatsen Culemborg
Voorzitter Raad van Toezicht CV Parijsch
Lid Raad van Toezicht RTR-NL (cameratoezicht)

Mr. S.A.B.D. Gosselt:

Vice-voorzitter Raad van Toezicht Scholengroep Over- en Midden-Betuwe
Lid RvT Erfgoed Gelderland

D. Chargois:

Voorzitter SAZA Topsporthal Doetinchem
Voorzitter Openbaar Vervoer & Speelgoed Museum Doetinchem
Voorzitter Parkmanagement organisaties Wijnbergen en A-18 in Doetinchem
Lid bestuur Prins Bernhard Cultuur Fonds Gelderland
Lid RvT Erfgoed Gelderland

Drs. M.J. van der Wolf:

Lid RvT Erfgoed Gelderland
Bestuurslid Museum Tweestromenland
Bestuurslid NSJV Zanshin
Lid RvA Geldersch Landschap en Kasteelen

Raad van Bestuur: Dr. M.F.M. Wingers:

Voorzitter bestuur Gelderse Archaeologische Stichting
Secretaris-penningmeester Stichting Versterking Herinnering WO2 Gelderland (WO2GLD)
Lid commissie van toezicht bijzondere leeropdracht Gelderse geschiedenis
Lid Programmaraad Netwerk Digitaal Erfgoed (NDE)
Bestuurslid Stichting Slot Zuylen
Adviseur Mondriaan Fonds
Bestuurslid bewonersvereniging Bosch en Duin

Mw. E. Tonckens MBA:

Penningmeester Landelijk Contact Museumconsulenten
Voorzitter Stichting Tonckens' Graven